

De profet

www.meulenhoff.nl

Kahlil Gibran



De profeet

Met een voorwoord van Rupi Kaur

Vertaald door Inge Pieters

MEULENHOF

ISBN 978-90-290-9435-1

ISBN 978-94-023-1603-2 (e-book)

NUR 770

Oorspronkelijke titel: *The Prophet*

Oorspronkelijke uitgever: Knopf, New York

Omslagontwerp: Pinta Grafische Producties

Omslagbeeld: Geertje Aalders

Zetwerk: Steven Boland

© 1923 Kahlil Gibran

© 2019 voorwoord Rupi Kaur

© 2020 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekery bv,
Amsterdam

De uitgever heeft ernaar gestreefd alle rechten van derden te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen contact opnemen met Meulenhoff Boekery bv, Amsterdam.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voorwoord



‘Ze zijn gekomen en ze zijn gegaan,’ zegt mijn vader over de laatste vijftig jaren van zijn leven.

Ik doe mijn ogen dicht en stel me hem voor als vijftienjarige jongen. In het dorp van zijn familie op het platteland van Punjab, rennend door die smalle, kronkelige steegjes. Soms holt hij achter vriendjes aan. Soms rent hij weg voor een pak slaag van een neef of een oudere broer. Andere keren haast hij zich naar de akkers met warm eten voor zijn vader en grootvader. En dan, op een dag, rent hij voor zijn leven.

Hij blijft rennen tot het aanvoelt alsof hij al een eeuwigheid aan het rennen is. Die kronkelige steegjes die zijn thuis waren, moeten hem niet meer. Na maanden weet hij de muil van dat land eindelijk te ontvluchten. Hij arriveert bij de deur van een nieuw land dat hem een vluchtelingen-

status wil geven. Ik vraag me af wat hij van zijn leven wilde maken voordat de politieke omstandigheden alles veranderden.

Ik vraag me af wat die jongeman zou vinden van de verweerde grijsaard die hij nu is geworden.

Ik stel hem die vraag overigens niet. Ik ben bang dat het antwoord me zou breken. Ik ga er hoogstens naar op zoek in de verhalen die hij al vertelt sinds we klein waren. Toen hij ons om zich heen verzamelde in de piepkleine woonkamer van het souterrain waar we woonden. Op die avonden werden wij getuige van de klanken van zijn chaotische leven. Dat waren de enige momenten waarop we die ernstige, verharde man een zweem van kwetsbaarheid zagen tonen. Hij zong heilige sikh-liederen, soefi-poëzie, zijn favoriete *qawwali*'s. Mijn vader was dol op de spirituele non-conformisten en de historische onruststokers, dus uiteraard hielden Farid, Nanak en Nusrat doorlopend hof in onze woonkamer. Hij vertelde over liefdesbrieven waarvan we ons met geen mogelijkheid konden voorstellen dat hij die ooit aan onze moeder had geschreven. Hij hield lange monologen over revoluties die hem zijn beste jaren hadden gekost en regeringen die hem zijn beste vrienden hadden afgenomen. En op momenten waarop zijn woorden geen uitdrukking konden geven aan het loodzware gewicht van

wat hij had doorgemaakt, liet hij *De profeet* van Kahlil Gibran voor hem spreken.

Ik had geen idee dat de verhalen die mijn vader op zulke avonden met ons deelde op een dag mijn eigen schrijverschap zouden inspireren. In die jonge jaren droomde ik nog niet eens van de mogelijkheid om dichteres te worden. Ik bad alleen dat hij zou ophouden over Gibran, zodat ik weer tv kon kijken, een activiteit die beter paste bij mijn zevenjarige zelf.

De jaren gingen voorbij en ik bekommerde me niet om *De profeet*. Maar als iets is voorbestemd, doet het universum er alles aan om het te laten gebeuren. Op de een of andere manier wist dat boek zijn weg weer naar me te vinden. Het was een bloedhete zomerdag en ik zat in de plaatselijke bibliotheek met mijn zussen. Ze waren afgedwaald naar de videobanden, terwijl ik me voornam om eens iets met audioboeken te proberen. Op weg daarnaartoe moest ik langs een paar tafels en stoelen die daar waren neergezet om aan te lezen en studeren. Mijn oog viel op iets wat op een van de tafels lag. Het was een boek, dat moederziel alleen omgekeerd open lag. Alsof iemand het had zitten lezen en het toen plotseling had achtergelaten. Het zag er eenzaam uit en iets in mij voelde zich daardoor aangetrokken. Het voelde op de een of andere manier vertrouwd, al

snapte ik niet waarom. Ik begon te lezen waar de vorige lezer was opgehouden en las:

Vreugde is ontmaskerd verdriet (...)

Sommigen zeggen: ‘Vreugde is machtiger dan verdriet’, en anderen zeggen: ‘Nee, verdriet is sterker.’

Maar ik zeg dat ze onafscheidelijk zijn.

Ze komen samen bij je en als de één met je aan tafel zit, bedenk dan dat de ander ligt te slapen in je bed.

Dit zijn de meest vormende woorden van mijn leven geweest. Ik weet nog dat er iets in me veranderde toen ik ze las. Die dag in de bibliotheek werd *De profheet* mijn vertrouweling en mijn raadgever. Omdat het niet zei dat het leven makkelijk zou worden. Het gaf toe dat het leven moeilijk is. Maar het universum heeft ons de werktuigen gegeven om die moeilijkheden te overwinnen. Misschien had mijn vader toch niet zo'n slechte smaak. Sinds die dag heb ik *De profheet* ontelbaar vaak gelezen. Ik heb tientallen exemplaren gehad en weggegeven. Ik heb er standaard eentje in mijn reistas zitten.

Ik denk dat ik dit probeer te zeggen: dit boek heeft mijn hart wijd opengebroken. En ik denk dat het dat bij jou ook zal doen.

Er is geen formule om iets te schrijven dat in de handen van tien miljoen lezers terecht zal komen. Ik heb heel lang en diep moeten nadenken over de reden dat *De profeet* bij Kahlil opkwam. Ik denk dat hij het geschreven heeft vanuit zijn enorme levenservaring. Hij was een maronitische christen die in Libanon geboren was, maar op zijn tiende naar Amerika emigreerde. Hij was een multidimensionale kunstenaar. Hij tekende, hij schilderde, hij was een zeer betrokken activist en vocht voor politieke hervormingen in Libanon. Hij zwierf door veel werelden, hield nooit op met leren en bleef nooit op de makkelijkste weg hangen. Misschien gaf de combinatie van die ervaringen hem het wereldbeeld dat ervoor nodig was om een werk te creëren waar mensen overal ter wereld iets in konden zien.

Een vriend van me maakt altijd de grap dat dit boek een soort bijbel is voor de twintigste-eeuwse Ander. Het bracht hoop aan de man in een cynische wereld die nog natrilde van de verwoestingen van de Eerste Wereldoorlog, schiep een vorm van romanticisme in een naoorlogs tijdperk waar alle romantiek uit was gezogen en werd daarna een

muze voor de dromers van de jaren zestig. Decennium na decennium vernieuwt *De profeet* zich tot dat wat zijn lezers nodig hebben.

Je kunt je afvragen waar de magie in schuilt. Waarom dit boek bijna honderd jaar later nog net zo fris en relevant als altijd aanvoelt. Waarom heb ik het tientallen keren gelezen? Omdat het niet voelt als lezen. Het voelt als luisteren naar mijn lievelingsliederen. De verzen zijn zo vloeiend als muziek. Gibran verweeft mysticisme met spiritualiteit in elke zin. Ik voel de soefi-ritmes, christelijke modulaties en Arabische folklore samenkomen als een groep verloren gewaande vrienden. Hij is de dirigent, de woorden zijn zijn orkest en hij laat ze van de bladzijde af dansen en zachtjes neerdalen in je buik.

Als Zuid-Aziatische dichteres en immigrante die in haar tweede taal schrijft, denk ik vaak aan de verschillende werelden waarin ik me zelf beweeg. Niet alleen in de thema's waarover ik schrijf, maar ook in hóé ik schrijf. Gibran was het middelpunt van veel van die nieuwsgierigheid. Ik vind het schitterend dat zijn schrijfstijl zich nooit heeft aangepast aan één bepaalde plaats of tijd. Hij was niet helemaal Amerikaans vanwege zijn Libanese wortels en hij was niet helemaal Libanees omdat hij het grootste deel van zijn leven in Amerika heeft doorgebracht. Als ik hem lees,

proef ik de Rumi in zijn melodie zoals ik ook de transcendentalisten uit zijn New Englandse achtertuin proef. Zijn poëzie is heel anders dan de traditionele stijlen die de Arabische of de westerse literatuur hebben gedomineerd. Gibran was een brug tussen die twee werelden dankzij zijn meesterlijke beheersing van tijdloosheid en universaliteit.

De profet gaf me toestemming om mijn onaanbeoordeelde geest en mijn onuitgesproken ervaringen aan te spreken om er kunst van te maken. *De profet* en de man erachter hebben de dichteres in mij bevrijd. En toen die dichteres haar vrijheid vond, greep ze onbevreesd terug naar die gesprekken die ze na het avondeten met haar vader voerde en begon ze de schoonheid en de pijn van zijn emoties te verkennen.

Ik schrijf nog steeds op de klanken van de Punjabi-volksliedjes waarmee ik ben opgegroeid. De sikh-liederen die ik zong. Mijn favoriete soefi-teksten en qawwali's. Door mezelf te doordrenken met mijn erfgoed en een brug tussen mijn twee werelden te slaan, verander ik niet alleen de toon van wat en hoe ik schrijf, ik voel me er ook in thuis. En ik ben maar één van de talloze schrijvers die dat zo voelen.

Sinds die jeugdijaren in dat woonkamertje in ons souterrain is meneer Gibran veranderd van

iemand die ik het licht in de ogen niet gunde, in een mentor en bondgenoot.

Dit boek is niet alleen voor poëzieliefhebbers, maar voor iedereen die zich afvraagt waar dit zo-geheten leven nu helemaal om draait. Als je op zoek bent naar iets wat je door de treurigste momenten van het leven kan slepen, maar je ook aan de grond kan houden tijdens de grootste vreugden van het leven, dan heb je het antwoord nu letterlijk in handen. De verzen in dit boek zullen ook jouw medicijn en jouw mentor worden. En als je oud wordt, zullen de woorden ervan samen met jou oud worden. Naarmate je groeit, zal *De profeet* met je meegroeien en dat worden wat je nodig hebt, wanneer je het nodig hebt, door een anker van zichzelf te maken, een reddingslijn, een goede vriend. Het is een kameleon. Het is niet alleen de rups, maar ook de vlinder.

Als je hier voor het eerst komt: welkom. Ik zou er bijna jaloers van worden.

Als je eerder aan deze poort hebt gestaan: fijn dat je er weer bent, oude vriend.

Rupi Kaur



DE PROFEET



De komst van het schip



Almustafa, de geliefde, de uitverkorene, die de zonsopgang van zijn eigen dag was, had twaalf jaar in de stad Orfaleze doorgebracht, wachtend op zijn schip, dat hem terug zou voeren naar het eiland van zijn geboorte.

En in het twaalfde jaar, op de zevende dag van de oogstmaand Ielool, beklom hij de heuvel buiten de stadsmuren en keek uit over de zee, waar hij zijn schip zag aankomen met de mist.

Toen gingen de poorten van zijn hart wijd open en zijn blijdschap vloog ver uit over de zee. Hij sloot zijn ogen en bad in de stilte van zijn ziel.

Maar toen hij de heuvel afdaalde, kwam er droefenis in hem op en hij dacht in zijn hart:

‘Hoe kan ik in vrede vertrekken, zonder verdriet? Nee, ik zal deze stad niet verlaten zonder pijn in mijn ziel.

Lang waren de pijnlijke dagen die ik binnen deze muren heb doorgebracht en lang waren mijn eenzame nachten, en wie kan er zonder spijt afscheid nemen van zijn pijn en eenzaamheid?

Er zijn te veel splinters van mijn geest in deze straten blijven steken en te veel kinderen van mijn verlangen lopen naakt rond in deze heuvels, en ik kan ze niet achterlaten zonder een zwaar en droef gemoed.

Het is geen kledingstuk dat ik uittrek, maar een huid die ik met mijn eigen handen van mijn lichaam ruk.

Het is ook geen gedachte die ik achter me laat, maar een hart dat is gezoet met honger en dorst.

Maar ik kan niet langer blijven.

De zee die alles tot zich roept, roept mij nu en ik moet aan boord gaan.

Al branden de uren in de nacht, blijven staat
gelijk aan bevrozen, kristalliseren, gevangen
worden in een mal.

Het liefst zou ik alles wat hier is mee willen
nemen. Maar hoe kan ik dat doen?

Een stem kan de tong en de lippen die hem
vleugels gaven niet meenemen. Hij moet de ether
alleen opzoeken.

En alleen, zonder zijn nest, vliegt de adelaar
langs de zon.'

Toen hij de voet van de heuvel had bereikt,
wendde hij zich weer tot de zee en zag zijn schip
op de haven af koersen, en op de voorstevan zag
hij de zeelieden, de mannen uit zijn eigen land.

En zijn ziel riep naar hen, en hij zei:

'Zonen van mijn oermoeder, ruiters van het tij,

Hoe vaak hebben jullie door mijn dromen
gezeild en nu komen jullie bij mijn ontwaken,
wat in wezen mijn diepere droom is.

Ik ben klaar om te gaan en mijn gretigheid
verheugt zich met gehesen zeilen op de wind.

Ik zal nog één keer ademhalen in deze stille
lucht, nog één liefdevolle blik achterom werpen,

En dan zal ik zij aan zij met jullie staan, als
zeevaarder onder de zeevaarders.

En jij, weidse zee, slapende moeder,

Die vrede en vrijheid is voor rivieren en beken,

Dit beekje zal nog één laatste kronkel maken,
één rimpeling nog in dit meer,

Dan kom ik naar je toe, als een grenzeloze
druppel in een grenzeloze zee.'

En onder het lopen zag hij vanuit de verte dat
mannen en vrouwen hun akkers en wijngaarden
verlieten en zich naar de stadspoort haastten.

En hij hoorde hun stemmen, die zijn naam
riepen en van akker tot akker schreeuwden
dat zijn schip in aantocht was.

En hij zei bij zichzelf:

‘Zal de dag van mijn afscheid een dag van
samenkomst worden?

En zal er gezegd worden dat mijn vooravond in
wezen mijn dageraad was?

En wat zal ik de man geven die zijn ploeg mid-
den in een voor heeft laten liggen, of de man die
het draaiwiel van zijn wijnpers heeft stilgelegd?

Zal mijn hart een boom vol rijpe vruchten
worden die ik kan plukken en uitdelen?

En zal mijn verlangen stromen als een bron
waarmee ik hun bekers kan vullen?

Ben ik een harp die aangeraakt kan worden door
de hand van de Almachtige, of een fluit door wie
Zijn adem kan blazen?

Een zoeker van stiltes, dat ben ik, en wat voor
schatten heb ik daar gevonden die ik met
vertrouwen zou kunnen doorgeven?

Als dit mijn oogstdag is, op welke akkers heb ik
dan gezaaid, en in welke vergeten seizoenen?

Als dit echt het uur is waarin ik mijn lantaarn hef, is het niet mijn vlam die daarin zal branden.

Leeg en donker zal ik mijn lantaarn optillen,

En de wachter van de nacht zal hem vullen met olie en hem aansteken.’

Dit alles zei hij in woorden, maar veel van wat er in zijn hart leefde, bleef ongezegd, want hij kon zijn diepere geheim niet uitspreken.

En toen hij de stad in liep, kwamen de inwoners hem tegemoet en ze riepen naar hem als met één stem.

En de stadsbestuurders kwamen naar voren en zeiden:

‘Verlaat ons nog niet.

Je was het middagtij in onze schemering en jouw jeugd heeft ons dromen geschonken.

Je bent hier geen vreemde, geen gast, maar onze zoon, dierbaar en geliefd.

Laat onze ogen nog niet hongeren naar je gezicht.’

En de priesters en priesteressen zeiden hem:

‘Laat de golven van de zee ons nu niet scheiden en laat de jaren die je in ons midden hebt doorgebracht niet vervagen tot een herinnering.

Als een pure geest heb je door deze stad gelopen en je schaduw scheen als licht op ons gezicht.

We hebben veel van je gehouden, maar onze liefde was sprakeloos en gehuld in sluiers.

Maar nu schreeuwt ze het uit en wil ze zich aan je openbaren.

Het is een oude waarheid dat liefde haar eigen diepte niet kent tot het uur van afscheid is angebroken.’

En er kwamen nog anderen naar hem toe, met smekende gezichten, maar hij gaf ze geen antwoord. Hij boog alleen het hoofd en zij die om hem heen stonden, zagen zijn tranen op zijn borst vallen.

En hij en alle anderen liepen verder naar het grote plein voor de tempel.

En daar kwam uit het heiligdom een vrouw wier naam Almitra was, en zij was een zieneres.

Hij keek haar aan met bijzondere tederheid, want zij was degene die hem als eerste had opgezocht en in hem had geloofd toen hij nog maar een dag in de stad was.

En ze begroette hem met de woorden:

‘Profeet van God, in je heilige zoektocht naar het uiterste, je speurt al zo lang de verte af naar je schip.

Nu is het gekomen en nu moet je gaan.

Diep is je heimwee naar het land van je herinneringen en de zetel van je hoogste verlangens. Onze liefde wil je niet aan ons kluisteren en onze behoeften willen je niet tegenhouden.

Maar één ding willen we je vragen voordat je ons verlaat: dat je ons toespreekt, ons iets van je waarheid meegeeft.

Wij zullen die doorgeven aan onze kinderen, en zij aan hun kinderen, zodat ze niet verloren zal gaan.

Je hebt in je eenzaamheid de wacht gehouden met onze dagen en in je slapeloze nachten heb je geluisterd naar het huilen en lachen in onze slaap.

Onthul ons nu aan onszelf en vertel ons alles wat je is geopenbaard over dat wat zich tussen geboorte en dood afspeelt.’

En hij antwoordde:

‘Inwoners van Orfaleze, waarover kan ik spreken, behalve over dat wat zich nu roert in jullie ziel?’

Liefde



Toen zei Almitra: ‘Vertel ons over de liefde.’

En hij hief zijn hoofd en keek uit over het volk.
Er daalde een stilte over hen neer. En hij zei
met luide stem:

‘Als de liefde wenkt, moet je haar volgen,

Hoewel haar wegen zwaar en steil zijn.

En als haar vleugels je omhullen, geef je dan
aan haar over,

Hoewel het verborgen zwaard tussen haar
vleugelpennen je kan verwonden.

En als ze je toespreekt, geloof dan in haar.